

FOKKEN NAAR HONDERDDUIZENDLITERKOE

Fokkerij kan bijdragen tot de langleefbaarheid van de melkveestapel. CRV wil tegen 2020 naar een levensproductie van 40.000 kg melk van een gezonde koe met een gezonde uier. De levensduur moet met een jaar omhoog. – *Luc Van Dijk*

Op een studiedag over 'Melkvee en langleefbaarheid', een organisatie van ADLO en het Praktijkcentrum Rundvee, gaf fokkerijspecialist Eric Lievens van CRV een toelichting over de foktechnische aspecten die aan dit thema gelinkt zijn. Andere sprekers belichtten de onderwerpen optimaal diermanagement en vruchtbaarheid.

Een honderdduizendliterkoe, wat voor een koe is dat? Dat is een duurzame koe. Maar wat is duurzaam? Duurzaamheid heeft te maken met gezondheid en goede benen en uier, met balans en met levensduur. Maar duurzaamheid heeft ook te maken met de productie gemakkelijk aankunnen en met robuustheid. Een duurzame koe is ook een vruchtbare en solide koe en een koe met een goede bouw, mooi in balans. Een allroundkoe die efficiënt haar voer benut. Of anders gezegd, duurzaamheid is een passe-partoutbegrip. Je kan er alle kanten mee uit. Wij richten ons in dit artikel verder op een hoge 'levensproductie'.

Verbetering is mogelijk

De levensproductie van een melkkoe wordt bepaald door zowel de melkproductie als de levensduur van het dier. Hierdoor zijn naast productie ook de factoren vruchtbaarheid en gezondheid van groot

.....

Fokdoel, strategie en stierkeuze: de 3 trappen van doelgericht fokken.

.....

belang. De eerste reden waarom vroeger koeien werden afgevoerd was omdat ze te weinig melk gaven, de tweede omdat ze een slechte uier hadden en de derde vanwege slechte benen en klauwen. Maar honderdduizendliterkoeien zijn een rariteit, het gaat om amper 0,05% van de melkkoeien in Vlaanderen. Een koe die 100.000 kg melk geeft in haar leven blijft dan ook meestal een nobel streven.

Om de gedwongen afvoer te verminderen, maken de fokkers werk van een verhoging van de levensduur. De erfelijkheid van het kenmerk levensduur is amper 0,12, maar door de vrij grote spreiding is er door fokkerij toch verbetering mogelijk. CRV helpt de bedrijven met het verzamelen van gegevens over levensduur en met het bijhouden en ter beschikking stellen van de statistieken in dit verband. De gemiddelde leeftijd van de Vlaamse melkkoeien is 4 jaar en 4 maanden. De koeien hebben gemiddeld 2,7 lactaties, ongeveer 1000 productiedagen. De gemiddelde levensproductie bij afvoer lag in Vlaanderen in 1990 op 18.380 kg melk. In 2007 was de levensproductie gestegen naar 26.000 kg melk en in 2010 naar 28.300 kg melk. De laatste 3 jaar is de productie op dit niveau gestabiliseerd. Met 31.000 kg melk ligt de levensproductie in Nederland nog beduidend hoger. Maar ook dat blijft nog ver van de honderdduizendliterkoe. Koeien met 100.000 kg melk blijven een zeldzaam-

heid, amper 0,05% in Vlaanderen en 0,15% bij onze noorderburen. Als koeien langer meegaan, daalt het vervangingspercentage en dat heeft economische gevolgen. Melkkoeien die oud worden, produceren efficiënter omdat oudere dieren meer melk produceren dan jonge dieren. Daarbij produceren ze langer en geven ze meer melk ten opzichte van de energie (en tijd) die tijdens de opfok geïnvesteerd werd. Bedrijven met een lagere vervangingskost onderscheiden zich niet alleen door een hogere productie, maar ze kunnen ook een beter saldo halen door lagere opfokkosten, een betere voerefficiëntie, meer mogelijkheden tot gebruikskruising en een betere benutting van de productiefactoren.

Kwaliteiten fokstieren

Uit de lactatieopbouw van de honderdduizendliterkoeien leren we dat het koeien zijn die al van bij de eerste lactatie hoog

starten en de volgende lactaties de productie goed volhouden. Als we kijken naar de genetische trends van de voorbije 30 jaar, dan zien we dat sinds ongeveer 1995 productie en levensduur minder stijgen dan in de periode daarvoor. Aan de andere kant kwam er ook een einde aan de verslechtering van de vruchtbaarheid en de uiergezondheid. Wat we zien is logisch: op hoe meer eigenschappen de fokkerij zich richt, des te meer compromissen er gemaakt moeten worden en des te trager de vooruitgang.

Zwartbonte honderdtonners onderscheiden zich vooral door de kwaliteit van de uier (diepte, ophangband, uieraanhechting voor en achter) en de inhoud. Andere eigenschappen zijn: meer persistent dan laatrijp, een lagere fokwaarde voor vruchtbaarheid, een hogere fokwaarde voor klauwgezondheid, geen verschil in karakter, een hogere fokwaarde voor melksnelheid en een licht hogere fokwaarde voor celgetal. Eigenschappen bij

de fokstieren die positief zijn voor levensproductie zijn: uier, gezondheid, celgetal, geboortegemak, benen en beengebui, klauwgezondheid, persistentie en laatrijpheid. Neutraal zijn vruchtbaarheid, frame, robuustheid, melksnelheid en karakter. Negatief zijn voorhand, inhoud en gewicht.

Efficiëntie

De melkveehouder kan direct de levensduur verhogen door ... zijn koeien langer aan te houden. Zij moeten daar wel geschikt voor zijn, op alle vlakken. Op termijn biedt de fokkerij mogelijkheden. Bij zwartbont ziet de top 5 van de best scorende vaders in Vlaanderen volgens het aantal dochters met meer dan 100.000 kg melk er zo uit: Rudolph (31), Sunnyboy (28), Marconi (21), Cash (19), Addison, Lord Lily, Tesk en Very (16). Bij roodbont vinden we Stadel (22), Clara's Orkan (18) en Poos Hiltop (10). Op de stierenkaart zijn de indexen levensduur en efficiëntie richtinggevend. 'Efficiëntie' zegt meer over levensduur dan over 'gezondheid' (ook een kenmerk op de stierenkaart). 'Efficiëntie' is berekend met gebruik van volgende fokwaarden: melkproductie, persistentie en laatrijpheid, levensduur, tussenkalf tijd en lichaamsgewicht. Slimme managementoplossingen kunnen ook bijdragen tot een verlenging van de levensduur. Bij CRV zijn dat onder andere MPR-Dracht, TalentScan, Digiklauw en Ovalert. Automatisatie neemt het steeds meer over van de dagelijkse controles van de melkveehouder. Een snelle weg naar vooruitgang is het gebruik van de merkergelecteerde InSire-stieren waarvan de capaciteiten in beeld gebracht worden via *genomic selection*. Eenmaal het fokdoel vooropgesteld, zal de weg om dat doel te bereiken door iedere melkveehouder uitgestippeld worden in zijn fokkerijstrategie. ■

Drie dochters van de roodbonte (zijn moederlijn is zwartbont) InSire-topstier Oldi Tempest die binnenkort beschikbaar komt. In zijn moederlijn (vierde en vijfde generatie) zitten 2 koeien met een productie boven 100.000 kg melk.

RumiBloc

PROMOTIE!
10 + 1
GRATIS

RUMIBLOC LIKEMMERS

The natural support

DE IDEALE AANVULLING VOOR UW DIEREN

- ✓ Helpt de weerstand te verhogen
- ✓ Ter aanvulling van vitamine- en mineralenbehoefte
- ✓ Dekt de noden van elk afzonderlijk dier
- ✓ Zelfregulerend
- ✓ Makkelijk in gebruik

RUMIBLOC STANDARD

RIJK AAN
MAGNESIUM

RUMIBLOC PUR

DARMPFLORA

RUMIBLOC JUNIOR

JONGVEE

RUMIBLOC DRY

DROOGSTAND

RUMIBLOC DERMO

VACHT

RUMIBLOC FERT

VRUCHT-
BAARHEID

Herbavita Bvba • BELGIUM
tel +32 55 38 89 59
info@herbavita.eu
WWW.HERBAVITA.EU

BVBA HERBAVITA
FEED SUPPLEMENTS

(*) Niet geldig voor RumiBloc Pur